

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 45

Lýsingaprisur fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Mánadagin 18. november 1946

Bladid verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

20 árg.

Føroya fólk ynskir og krevur nationalan frið.

Vit eru vissir í, at vit hava fjøldina av Føroya fólki aftanfyrri okkum, tá ið vit her bera fram ynskið og kravið til hetta nývalda Løgtingið, at tað ber so í band, og skapar sær slík líkindi, at landið nú eitt gott skifti kann fáa ein **tollligan frið um hia nationala spurningin.**

Hann, ið nú rættiliga kannar lagið úti millum manna, má asanna, at fólk er møtt og trøyst av tí stríði og tí úrslitaleysa klandri, ið farið er fram hesa tíð. Eisini, at fólk fara at møðast av at ganga til valg so ofta og einki úrslit at siggja. Øll tann agitatión, og upp-øsing, ið fram fer, voldir eisini eina móralska spillu í fólkíð, tað ið kenst meira og meira fyrri hvørja ferð valgtíðirnar koma.

Allir týðningarmiklir samfelags-spurningar bæði viðvíkjandi andaligum og materiellum framburði hvila, tann uppbygging, sum okkum eins og øllum londum tørvar, stendur fæst, tí hugsan og virki, alt er heft við hin eina spurningin.

Men her er at spyrja: hvørji líkindi eru fyrri, at hesir fólksins umboðsmenn, sum nú eru valdir, kunnu finna hvør annan og fáa slíka semju í lag, at ein friður kann bjargast. Somu menn so at siga manna hetta nýggja Tingið. Teir hava sitið í hørðum bardaga nú hvørja tingsetu. Eru teir so mætir menn, spyr hin meinigi maðurin, at teir kunna slita seg leysan frá persónligum illvilja, erpu og flokksinteressum og taka seg við fullum huga um tað, sum gagnar føðilandinum best?

Sjálvandi kann slíkt gerast, bara menn hava sannan vilja og eru rættir menn sum ganga egnar leiðir og ikki óttast atfinning og mótsetu frá vissum monnum, ið uttafyrri standa, og sum eru treiskir og stríðbarir og vilja hava øll sini segl á loft.

Kann hetta Løgtingið, sum kosið varð í tí miklasta politiska stríði, sum Føroya søga hevur frá at siga, koma til eina nationala semju og finna eina stjórnarskipan fyri landið á føroyskum grundarlagi, og sum arbeidslíkindi eru undir, hevur tað gjørt eitt bragd, og hevur tað við tí vissað sær eitt heidurligt navn í okkara søgu.

— Hetta lögtingsvalgið 8. nov. var havt fyrri at fáa greiðu á fólka-atkvøðuni hin 14. septbr.

Øll vita, at tað stóð um, æntin vit skuldu velja menn, ið fremja vildu loysingina frá Danmark, ella aftur á móti aðrar, ið høvdu ta stevnskrá at verða saman við Danmark undir einum ella øðrum formi.

Menninir, ið fremja vildu loysingina, fingi ongan meiriluta. Her má tí haldast, at tann træta, sum stóðst um fólkaatkvøðuna, nú má leggjast burtur. Bæðir teir flokkarnir, sum høvdu ta stevnu ikki at kvetta við danska ríkið, vóru við meiriluta, og tí má vera greitt, at fólksins meiriluti ynskir eitt samarbeiði við Danmark, og at Løgtingið dugir at finna á eitt grunda- arlag og skapar ein form, ið tryggja kann hetta samarbeiðið.

Eingin av hesum flokkum er í meiriluta, og ikki eru teir full-vegis samdir um, hvussu ríkis-rættarstøða okkara skal skipast, so her er greitt, at her mugu flokkar finna hvør annan, her má gerast ein semja, eitt »kompromis«, um nakað úrslit skal fáast. Men hvat skal »kompromis« gerast um, og hvør støða skal verða vald? Og hvussu eru Danir at koma aftur á tal við? Stjórnaruppskotið var felt við fólkaatkvøðuna, loysingin, hava vit meint, vann ongar sémdir heldur tá, og nú hava vit sætt, at fólkíð gav til kennar, at hon á hesum sinni, hvussu er, er at fara frá.

Her er tí eftir øllum at døma ein miðstøða at velja. Hin gamla sambandsstøðan hevur mist røtur sínar í fólkinum. Flokkurin hevði framgongd til seinasta valg, men tað mundi vera mest tí, at fólk óttaðust loysingina, og so tóku tey tann flokkin, ið tey hildu vera visastur at forða hana.

Tað er tí eingin skeiv metan at meina, at fjøldin av Føroya fólki — eisini tey, sum hava sýnt at vera í loysingapartinum — er fyrri einum felagsskapi við Danmark undir frtum formum og egnari ábyrgd. Vit kunna siga tað við øðrum orðum: at fólkaavilji sýnir viljan til slíkt sjálvstýri, ið tryggja kann okkara nationala vøxtur, og

sum kann geva okkum líkindi til at nýta og útbúgva alla okkara fíggarmegi og menna okkara vinuliv.

Tað hoyrdist frá Danmark undan fólkaatkvøðuni, at stjórnaruppskotið var longsta mark, Dana-stjórn gekk til, um Føroyar og Danmark skulda verða saman. Henda útsegn kom tó ongantið sum nakað, ið hin samlaða danska stjórnin stóð aftanfyrri. Tað var mest Knud Kristensen, ríkismálaráðharri, ið persónliga hevði slíkt á máli.

Hvussu stórir partur av týðandi politikkarum, ið stóð aftanfyrri hesa útsegn, vita vit ikki. Men vit vita og hava sæð tað, at *aftaná fólka-atkvøðuna* hava Danir ikki verið sinnadur at lata kvetta og so lata Føroyingar sigla sín egna sjógv. Alt tað, ið gjørt er og talað er frá danskari síðu, ber prógv um, at tað er ein vend í danskum politikki viðvíkjandi Føroyum, so eftir hesum tekin at døma, skuldu ábyrgdarmenn í Danmark ikki nokta felagsskap og samarbeiði við Føroyingar, hóast teir bóru krav um at fáa vittingangandi sjálvstýri fyrri Føroyar, sum eisini hetta land sjálvst ætlar at gjalda og bera byrðuna við.

Hesi hugskot enda so við tí, sum byrjað var við: at alt Føroya fólk krevur av sínum valdu umboðsmönnum, at tær samráðingar, sum nú koma at fara fram á Løgtingi, enda við einum sameindum uppskoti so ikki aftur tann vanlukka fer at henda, at Tingið verður slitið, og menn fara av fundi uttan at vera komnir til sættis.

Men mintir eiga menn at verða á, at hóast so felagsskapurin og samarbeiðis-hugsanin tóktust at sigra á hesum sinni, so mugu teir

ikki kenna seg tryggjar, gerast treiskir og afturhaldandi aftur og fara fram sum vóru teir komnir aftur á skerid at sita — tí tað verður vist, at tá verður gliðið av tí, og ongantið sloppið uppá tað aftur.

Lastvognskoyring

Anton Arge (y) Húsabrugv

Tlf. 443

HEMPELS GARNOL

er besta evni til inpregnering av seglum, nótum, særurum, linum og øllum øðrum fiskireiðskapi.

P.f. Føroya Import,
Tórshavn.

ROTAÐI RØÐ

rotaði í minna lagi, heil, knivfílaði og saltaði, verða keypt kontant fyrri kr. 3,50 stk.

Jógvan Jensen, Kvívík,
tlf. 10.

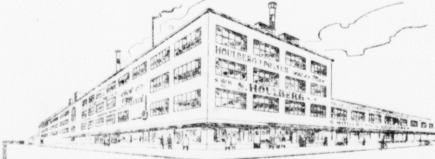
Saltaði seyðaskinn

verða keypt til hægsta dagspris.

P.f. Skinnvirki,
Tórshavn.

Øll eiga at brúka

Føroyska hondsápu
frá fabrik OKKARA

Vit levera

KJØT-PYLSUR-FLESK
OG KONSERVES

i allar bestu kvalitøtum.

Umboð:

Ætto Jacobsen
Vestmanna

S. HOULBERG A/S

Fødevarer - Pølser - Leverpostej og Konserverfabriker

KØDBYEN Statskontrol 352 KØBENHAVN